

Οι άνθρωποι νιώθουν λιγότερο υπεύθυνοι όταν ακολουθούν εντολές για ό,τι κάνουν

Όταν

υπακούει σε εντολές, ο άνθρωπος αποστασιοποιείται από τις πράξεις του και έτσι νιώθει λιγότερο υπεύθυνος για αυτές, σύμφωνα με μια νέα επιστημονική έρευνα από τη Βρετανία.

Αυτό σημαίνει ότι αντίστοιχα, οι άνθρωποι που δίνουν τις εντολές φέρουν στην πραγματικότητα μεγαλύτερη ευθύνη από αυτήν που θεωρητικά θα τους αναλογούσε, σύμφωνα με τη νέα μελέτη. Έτσι, για μια ακόμα φορά αποδεικνύεται πως οι άνθρωποι είναι εύκολο να χειραγωγηθούν όταν κάποιος ή κάποιος τους λένε τι να κάνουν. Χαρακτηριστική είναι η φράση «εγώ απλώς ακολουθούσα εντολές», που ακούγεται συχνά από όσους προσπαθούν να δικαιολογηθούν για τις κακές ή βίαιες πράξεις τους στις οποίες προέβησαν μετά από υποδείξεις.

Χαρακτηριστικό είναι το πείραμα «βασανισμού» που είχε κάνει ο Στάνλεϊ Μίλερ στο Πανεπιστήμιο Γιέηλ το 1963 (και αργότερα έγινε ταινία) όταν είχε ωθήσει εθελοντές να υποβάλουν σε ηλεκτροσόκ άλλους εθελοντές. Στην πραγματικότητα επρόκειτο για ηθοποιούς που προσποιούνταν ότι πονούσαν, χωρίς όμως να το ξέρουν οι «βασανιστές» τους.

Αυτή τη φορά, οι ερευνητές, με επικεφαλής τον καθηγητή γνωσιακής νευροεπιστήμης **Πάτρικ Χάγκαρντ** του University College του Λονδίνου (UCL) διαπίστωσαν, κατά την έρευνά τους ότι, όταν οι άνθρωποι κάνουν κάτι με τη θέλησή τους, τότε αισθάνονται να μεσολαβεί μικρότερη χρονική καθυστέρηση

ανάμεσα στην απόφαση για την πράξη τους και στην έκβασή της. Αν όμως η πράξη τους δεν είναι υπό τον έλεγχό τους, τότε η χρονική υστέρηση είναι μεγαλύτερη.

Στο νέο πείραμα, οι ψυχολόγοι, αφού χώρισαν τις εθελόντριες (συμμετείχαν μόνο γυναίκες) σε δύο ομάδες, έβαλαν τις πρώτες να κάνουν μικρής έντασης ηλεκτροσόκ στα χέρια των δεύτερων. Στις μισές περιπτώσεις οι «δρώντες» έπαιρναν μόνοι τους την απόφαση για το αν θα κάνουν το ηλεκτροσόκ που συνοδευόταν από έναν ήχο και στις άλλες μισές το έκαναν μετά από εντολή των ερευνητών. Παράλληλα, γινόταν παρακολούθηση του εγκεφάλου των εθελοντριών μέσω ηλεκτροεγκεφαλογραφήματος.

Από τα συμπεράσματα της έρευνας προέκυψε η διαπίστωση ότι, όταν οι γυναίκες έπαιρναν μόνες τους την απόφαση «βασανισμού», ένιωθαν υποκειμενικά να μεσολαβεί μικρότερο χρονικό διάστημα μέχρι να γίνει το ηλεκτροσόκ (και να ακουστεί ο αντίστοιχος ήχος), από ό,τι όταν έπαιρναν σχετική εντολή. Αυτό, κατά τους επιστήμονες, αποδεικνύει τη μειωμένη αίσθηση ευθύνης όσων διαπράττουν εγκληματικές και ανήθικες πράξεις μετά από εντολές.

«Ο εξαναγκασμός παράγει την υποκειμενική εμπειρία της αποστασιοποίησης. Οι εντολές πράγματι μπορούν να αλλάξουν τον τρόπο που νιώθουμε για ό,τι κάνουμε» δήλωσε ο Χάγκαρντ «Αν οι άνθρωποι που δρουν κάτω από εντολές, μπορούν πραγματικά να νιώθουν μικρότερη υπευθυνότητα, τότε η κοινωνία είναι ανάγκη να ζητά πιο αποφασιστικά, λογοδοσία και υπευθυνότητα από όσους δίνουν εντολές», πρόσθεσε ο ίδιος.

Οι ερευνητές έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό βιολογίας «[Current Biology](#)».

Πηγές: ΑΠΕ-ΜΠΕ- ert.gr